

AOW paniek over vergrijzing

Emiel Stolp

Bestuurslid Stichting Thales Pensioenfonds namens de gepensioneerden

22 juli 2025

AOW-Paniek over de vergrijzing

Ronkende berichten in de pers: “De AOW is onbetaalbaar; al meer dan de helft van de AOW kosten wordt uit de belastingpot betaald omdat de AOW-premie niet meer toereikend is “. Maar als je de rapporten waar die krantenkoppen naar verwijzen echt leest, dan zie je dat er met de AOW helemaal geen probleem is. Het zijn juist de zorgkosten en de verdubbeling van de defensie uitgaven die voor een probleem zorgen.

In het jaar 2000 werd er 21 miljard aan AOW uitgekeerd en dat werd volledig uit de AOW-premie betaald. In 2024 werd er 52 miljard uitgekeerd. De AOW premie bracht 23,5 miljard op en de resterende 28,5 miljard werd er door de overheid bijgelegd. Dat ziet er uit als een probleem, maar dat probleem verdwijnt als je beter naar de cijfers kijkt.

Van 2000 tot 2024 was de inflatie 75%. Nu compenseert de AOW via de koppeling aan het minimumloon de inflatie. Zonder vergrijzing zouden de kosten van de AOW door de inflatie in die periode dus ook met 75% stijgen. Op basis van de inflatie zou je dus verwachten dat de kosten van de AOW tot 37 miljard zouden zijn gestegen. Maar tussen 2000 en 2024 is de Nederlandse bevolking met 13% toegenomen. En bij een grotere bevolking horen ook meer AOW-ers. Als je dat meerekent kom je uit op verwachte AOW kosten van 42 miljard. De werkelijke kosten zijn 52 miljard, er is dus een toename van 10 miljard door de vergrijzing.

Maar dan de AOW-premie inkomsten. De omvang van de Nederlandse economie (Bruto Binnenlands Product) was in 2000 ongeveer 452 miljard euro. De AOW premie bedroeg toen dus 4,6% van de economie. In 2024 is het BBP toegenomen tot ongeveer 1080 miljard. De AOW-premie van 23,5 miljard is nu nog maar 2,2% van de totale economie. De totale kosten van de AOW van 52 miljard zijn 4,8% van het BBP, ongeveer evenveel als 25 jaar geleden. Ten opzichte van de hele Nederlandse economie zijn de kosten van de AOW in 25 jaar dus met maar 0,2% toegenomen. Het lijkt wel als of er helemaal geen

vergrijzing is. Sinds de invoering van de AOW in 1957 hebben de kosten altijd tussen de 4% en de 5% van het BBP gelegen. En dat ondanks de toename van het aantal gepensioneerden. De vraag is nu niet of de AOW betaalbaar is, maar hoe het kan dat de AOW-premie inkomsten de inflatie en de groei van het BBP niet bijhouden.

Dat heeft alles te maken met de belastingregels. De AOW premie is 17,9% over de eerste 38.411 euro inkomen. Verder wordt er in de eerste schijf nog 17,92% aan belasting en andere premies geheven. Je zou dus denken dat iemand met een inkomen van 38.411 euro precies 13.797 euro aan premie en belasting betaald waarvan 6.875 euro aan AOW premie.

Maar dat is niet zo want we hebben nog de heffingskorting. Die is voor mensen onder de AOW leeftijd 8.667 euro. Er wordt dus maar 5.130 euro betaald waarvan ongeveer de helft AOW premie is. De werkelijke hoogte van de AOW-premie is voor deze persoon dus niet de officiële 17,9% maar slechts 6,7%. De afgelopen jaren is deze heffingskorting voor mensen onder de AOW-leeftijd fors verhoogd. Met als gevolg dat de opbrengst van de AOW premie flink is verlaagd. Dat je de AOW niet meer uit de AOW-premie kan betalen als je de AOW-premie voortdurend verlaagt is logisch en heeft niets met vergrijzing te maken.

In het rapport van de topambtenaren waarin de “onbetaalbaarheid” van de AOW aan de orde werd gesteld staan nog twee andere posten die wel een probleem zijn. Dat zijn de zorgkosten; die stijgen van 9,5% van het BBP nu naar 16,6% in 2060, en de defensie uitgaven: die stijgen van 2% naar 5%. Maar blijkbaar moeten de geesten rijp gemaakt worden om de stijgende defensie-uitgaven te gaan betalen uit een verlaging van de AOW.

